

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., féltre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknek egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Quousque tandem...?

„Meddig fogsz még visszaélni türelmünkkel Catilina?” — kezdé híres beszédét Cicero, mikor hazájának eleinte titkos, majd nyilvános ellenségei, összeskűvői ellen emelte fel szavát.

Meddig élnek még vissza — kérdehetjük mi is — azok, akik titokban és nyíltan szembeszállnak az emberi természet alaptörvényeivel, a keresztény, magyar társadalom évezredek kulturájával, multjával, tradíciójával, az emberi és társadalmi boldogulás igazi erényeivel? Meddig élnek vissza a haza többségének türelmével azok, akik minden ellen törnek, ami szent, ami legbensőbb meggyőződésünkkel, földi és örök boldogulásunkkal, szegény hazánk multjával és jövőjével összefügg?

Szörnyű olvasni, hogy a pedagógusok, a tanítók, az örök és földi boldogulás eme nemes hivatásu mesterei közt is vannak már, kik a szabadkőművesek hatása alatt a hittanítás, a vallás-erkölcös nevelés ellen most már nyíltan is agitálnak.

A budapesti tanítószög egy része gyűlést tartott és kiadták a jelszót: „Ki az iskolából a hittannal, a hitoktatókkal, tanítsunk polgári erkölcsant, Istenről ne beszéljünk, vallásról hallgassunk, végezze a hitoktatást

a család.” Ezek az ugynevezett „progresszív tanítók”, kik Somogyi Béla páholytestvér szerint eddig is oly szellemben tanítottak, amilyenben akartak, de most kettős erővel meg kell nyerni a többit is, mert még kisebbségben vannak.

Sőt, ha nem sikerül is egyelőre, a szabadkőműves tanfériak „a mai rendszer mellett és annak ellenére is a mi szellemünkben fognak tanítani... hisz zsándárt még sem lehet a tanító mögé állítani”.

A Magyar Pedagógiai Társaságban dr. Kemény Ödör igy dicsőítette a laikus morált: „A polgári erkölcsant legbiztosabb előkészítője a jövődó állampolgárnak, a felebarátait elfogulatlanul megbecsülni tudó embernek.” Még számos adatot lehetne felhozni, mint gyűléseznek, irnak, beszélnek, mint használják fel az anyagi és szellemi erőket nyíltan és titokban arra, hogy a radikális, sőt a Ferrer-féle eszméket terjesszék még az iskolában is. Nem volt elég, hogy a társadalomvallásos meggyőződése, erkölcsös élete egy is annyira sebtől vérzik a felnöttek közt, most még a gyermeket is meg akarják mérteyezni.

Jól számítanak ezek az urak, mert tudják, hogy az az iskola, azé a jövő. Jól mondják, hogy „hatni csak az iskolán, illetve a tanítón keresztül lehet”.

Azonban hála az isteni Gondviselésnek, a nagyon tiszteltetreméltó tanítói kar az egész országban felemelte tiltakozó szavát a szabadkőműves tanítók ellen, az ország lakosai egyletekben és privátim nap-nap után tiltakoznak és követelik a vallásoktatást, Budapest lakossága impozáns gyűlésben tüntetett a hitoktatás mellett, de ugyszólván minden vallásfelekezet ellene helyezkedett e borzasztó merészségnek.

Ugy látszik mégis igaz a pogány bölcsnek szava, hogy bárhová menjünk a földön, találhatunk városokat erődítések nélkül, népeket, országokat harcosok nélkül, de nem találunk népet templom nélkül, imádság és papok nélkül.

Igen, mert minden ember szívének mélyén ott van az Istenkultusz eszméje; mint a nemzetek apostola mondja, még a pogányok is természetserűleg követik a törvényt, ott vannak a 10 parancsolat nyoma, a lelkiismeret felelőssége stb. Mert a vallás azt a viszonyt szabályozza, mely a felsőbb Lény és az ember között van, kit önkénytelenül is elismer még a pogány is, akitől fél még az istentelen is.

De hová is jutnánk vallásoktatás nélkül?

Már Aristoteles mondá, hogy az erkölcsös nevelés az egész társadalom alapja.

Róma élete.

Bibornok püspök urunk római tartózkodása.

Róma, június 3.

A bibornoki kalap átvétele.

Május 28-án tartotta a Szent Atya a nyilvános konzisztóriumot, melyben Ő Eminenciájának a 15. bojtos bibornoki kalapot átadta. A hagyományos fénytel megtartott ünnepség, melyen körülbelül négyezer ember vett részt reggel 10 órakor vette kezdetét a pápai udvar bevonulásával. Az ünnepségen résztvettek a pápa nővérei is. Az Egyház szertartása a rendek generálisai s a pápai családnak tartozó testületek után fejedelmi udvartartásánál vonult be s a sor végén Perosi mester énekkarhoz dallamai közben mintegy a levegőben lebegve közeledett hordszéken Krisztus földi helytartója. Ez alatt az ujonan kinevezett bibornok élén Ő Eminenciája a Sixtusi kápolnában felolvasta az eskü formát.

A bibornok diakonusok a Szent Atya üdvözlése után a Sala della Beatificazioneból a Sixtusi kápolnába jöttek, s bevezették az új bibornokokat a Szent Atya színe elé, akit miután üdvözöltek, a többi idősebb bibornokokat is sorra öleléssel köszöntötték. Majd a kalap átadása következett: egy mély jelentőségű, lélekemelő szertartás. Miután így az új bibornokok is jogaik teljes birtokába léptek, a bibornoki kollégium a Sixtusi kápolnába vonult, ahol a földre borult új kardinálisok felett az albanói püspök-bibornok hálaadó imát mondott. A nyilvános konzisztóriumra következő titkos konzisztóriumban a Szent Atya lezárta a bibornok-püspök ur ajkát, majd megnyitván azt, titulusi templomául Szent Ágnes egyházát

asszignálta s értékes gyűrűt húzott ujára egyházzal való elkötelezése jelképezésére. A millió, melyben ezek az ünnepségek lefolynak, a szertartások, melyek százados praxisban jegecesedtek ki, a kiváltságos egyének tiszteltetgerjesztő megjelenése, akik ezen hasonlíthatatlan díszes méltóság részeséivé lesznek, mind-mind összejártsanak arra, hogy az egyetemleges Egyház eme manifestációit tartalomában és jelentőségében minden egyéb ünnepségek fölé emeljük.

A kalap ünnepies kézbesítése.

A kalap, mellyel Ő Szentsége a bibornokok fejét érinti, ünnepies formában szokták a kardinálisoknak átsegélyezni. Ő Eminenciája május 28-án d. u. az osztrák-magyar nagykövetség tróntermében fogadta a kalapot áthozó küldöttséget. A kitűzött időben Ő Eminenciája dr. Simon kanonok kíséretében érkezett és a fényesen díszített teremben biborral bevoat asztalra mellett foglalt helyet, jobbján Schönburg-Hartenstein herceggel, kit a nagykövetség urai gróf Pálffy, monsignore Császárk és gróf Thurn vettek körül. A kalap átadó küldöttséget monsignore Arbori-Mella di S. Elia szolgálattevő kamarás vezette, s tagjai voltak a sőtgardaroba: monsignore Canori és két bussolanis (paldaőr), kik közül egyik ezüsttálcán a kalapot horta. A Monsignor Gardaroba a bibornok elé lépett s rövid, elegáns beszéd kíséretében ányújtotta a kalapot, mire Ő Eminenciája köszönő szavakat mondott s átvette a bibornoki jelvényt, s az előtte álló asztalokra helyeztette. Az intim szertartásnál segédkezett monsignore Menghini, az Ő Eminenciája szolgálatára beosztott szertartásmester és Cavaliere Pio Manzia, Ő Eminenciája gentiluomója. A Palazzo Venezia falai között első esetben történt most a kalap ezen áthozása.

A sz. Ágnes templom birtokba vétele.

Ő Eminenciája pünkösd hétfőjén vette ünnepiesen birtokába titulusi egyházát, a bájos fekvésű és megkapóan kecses ősrégi templomot: a S. Agnese fuori le Mura-t. A szertartás d. u. 5 órakor vette kezdetét, mely időpontra a templom hajói és a matróniák megteltek előkelő publikummal. A szentélyben foglalt helyet Schönburg-Hartenstein János nagykövet, a fenntartott helyeken vatikáni nagykövetségünk diplomatai s az orosz meghatalmazott miniszter, a római arisztokrácia számos tagja, nemkülönben a római prelatura sok illusztris tagja, a rendek képviselői, a római magyar és osztrák kolónia és intézetek tagjai. A gazdagon és izlésesen díszített szentély draperiáin selyemfestésben Ő Eminenciája cimere díszlett, mint e kiváltságos hely titulusa, védelme. A diadalívén, az evangélium-oldalon a pápa, a fekete-oldalon Ő Eminenciája képe függ, a minden iudictio forrásának, s a titulusi bibornoknak állandó, morális jelenlétét jelképezve. (A pápának és Ő Eminenciájának állandó cimere a külső bejárat felett van elhelyezve.)

A kitűzött időben megérkezett Ő Eminenciája Rédey dr. prelatus és Manzia lovag gentiluomo, Simon dr. apátkanonok és Luttor dr. kíséretében. A templom bejáratánál az érkező főpapot a templom gondozásával megbízott lateráni kanonok-rend apátja fogadta díszes asszisztenciával. Ugyancsak itt várt Ő Eminenciájára Császárk prelatus, ki a fényes ünnepséget nagy körültekintéssel és finom izléssel készítette elő, és Menghini pápai szertartásmester.

A vegyeskar az Ecce Sacerdos dallamaival fogadta a belépő főpapot, ki a szokásos szertartások végzése után a szentségoltárhoz ment kíséretével, hol rövid ájtatosságot végzett. Majd Ő Eminenciája az oltár mögött álló ősi trónushoz vonult, Monsignore

Tehát, ha nem is emlitem az annyiszor megvetett keresztény vallás magasztos elveit, évezredek kulturvíványait, azt a sok jó hatást, mellyel ezeket mentett meg, vagy rántott vissza a bukástól, a kétségbeeséstől és csepegtette szívükbe a boldogság reményét, a pogány, természetes esz is kimondá az erkölcsös nevelés igazságát és jogosultságát.

Igen, mert az-e a művész feladata, hogy a durva anyagot még durvábbá és alkalmatlanná tegye a halhatatlan igazságok kifejezésére, vagy az, hogy alakítsa, idealizálja és a művészi igazságokat általa kifejezze?

Nincs magasztosabb, felelősségteljebb hivatás a nevelésnél. A társadalom és az egyén jövődől boldogulásának alapjait rakja le a nevelő a fejlődő kis ember lelkébe eltörölhetetlenül.

Egyik szentatyja szerint ha nagy dolog köből, fából emberi alakot faragni, még nagyobb dolog a gyermekből embert nevelni.

Olyan a gyermek tudata, mint a lágy viasz, egyrésztől hajlékony, másról hozzátapad minden behatás és maradandó nyomokat hagy.

De nem célok a pedagógiai fejtegetés, csak azt kérdeim, ideális, nemes törekvés-e az, mely a gyermek lelkébe az Isten által szentesített törvények helyett a gyarló emberi kitalálásokot ülteti? Hol lesz akkor a törvények szankciója? Van-e szívünk, hogy azt a neveletlen gyermeket, ki már ugys érezte sokszor a családban is a korszellem ferde hatásait, aki az agyonkritizált, agyonfilozofált és mégsem boldog társadalmi élet nyomorúságai közt született, megfosszuk még attól a szent vallástól is, mely az élet viszontagságait előtte mégis csak megmagyarázza, annak terheit elviselhetővé teszi és megmenti attól a szörnyű, kétségbeesett felfogástól: „minek születtem, ha nincs előttem semmi nemes cél, nincs számomra semmi nemes feladat, csak a család és nyomorúság?”

Wilpert apostoli főjegyző felolvasta ekkor a pápai brevét, mellyel Ő Szentsege a templom feletti jurisdíciót átadta az Egyház új bibornokának. Majd előlépett az apát, s elegáns latin beszédben üdvözölte Ő-Eminenciáját, rámutatva a templom fényes múltjára s ama nagy tényekre, mellyekkel azt Ő Eminenciája nagynevű elődjei gazdagították.

Majd utalva Ő Eminenciája közismert nagylelkűségére, arra a hatalmas arany munkásságra, melyet negyedszázados püspöksége idején kifejtett s mely iránt a sz. Atya a legnagyobb egyházi kitüntetéssel fejezte ki elismerését, kérte, hogy vegye pártfogásába sz. Agnes egyházát, sz. Agnes emléket. Végül a Mindenható áldását kívánta az új protektorra, hosszú életet s minden lelki és testi jóvákat.

Ő Eminenciája erre hálás szavakkal emlékezett meg Ő Szentsege nek, X. Pius pápának kitüntető figyelméről, akinek kegyes adományozása folytán büszkén valja magát e nagymúltú titulus birtokosának. Elismeréssel szölt a templom kiváló gondozóiról, a lateráni kanonokrendről, s az apátnak a jövőre is mindennemű jurisdíciót megadott a templomhoz fűződő hitélet fejlesztésére. Majd megköszönte a templomban összesereglett notabilitásoknak az ünnepies aktuson való részvételét. Erre következett a mely jelentőségű, intím szertartás, a hűségfogadás. Az apát kézcsókra járult, majd ölelésre bocsátott Ő Eminenciájához s utána a templom klérusa kézcsókkal fogadott hűséget az új tituláris birtokosának. A fényes szertartást Te-Deum zárta be, melynek végzetével Ő Eminenciája püspöki áldást adott. A szertartás nyomán a parochia dísztermében a birtokbaveteli okmányt Wilpert protonotárius felolvasta, majd az asszisztáló prelátusok ezt aláírásukkal hitelesítették. Aláírták az okmányt még Schönburg-Hartenstein nagykövet, Rospigliosi herceg, Massimo herceg és Brenner prelátus is.

Elismerés illeti a jelenlegi kultusz-minisztert, hogy rendeletével a destruktív törekvéseknek útját állotta, s nem engedi a gyermeklelket már az iskolában inficiálni.

Dragovics István.

HIVATALOS RÉSZ.

Papnövendékek felvétele. A veszprémi püspöki papnevelőintézetbe felvételtelük kéro ifjak vizsgálatára f. évi július hó 1-én d. e. 10 órakor fog megtartani Veszprémben, a püspöki székházban. A felvételre f. évi június 30-ik napján kell jelentkezni a püspöki titkárnál. A pályázók a következő okmányokat hozzák magukkal: 1. A jó sikerrel lelett érettségi vizsgálatról szóló bizonyítványt. 2. Keresztlevelet s 3. az illetékes hittanártól vagy lelkésztől erkölcsi bizonyítványt. A jelentkezők kötelesek magukat orvosi vizsgálatnak alávetni.

Pályázat. Nemetbarnag (Veszprém m.) főközhiteleshelyben lemondás folytán megüresedett román káth. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalmazás: két szoba, konyha, éléskamra, pince, gazdasági épületekkel és 598 □-öl kerttel. Készpénzfizetés 204 kor., 24 hl. rozs lélekagabona 192 kor., tandíjkárpótlási államségély 40 korona. 2⁰⁰⁰ hold szántóföld 33-06 kor., stóljavédelem 10 kor., 20 m. hasábfá házhöz szállítva 100 kor., kálvária kaszálas joga 10 kor., borpénz fejében 80 kor., összesen 675-06 kor.; a többi megfelelő államségély. Kötelesség díjlevélben. Tanítás nyelve magyar, az istentisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás június 27. délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés szükséges, utazási költség nem térítetik meg. Pályázat ohajtó okleveles ferfitanítóknál kellően felszerelt kérvényeket június 26-ig küldjék a **vöröstői plebania** (u. p. **Nagyvácszony**) címére.

A mi oltárunk. Elhagyott kis templom a mi szentegyházunk. Csak a fenyőfák kophatatlan zöldségében szép. Festői Ezek a sötét fenyők megszépítik. A milió-teória sehol se ervényesül olyan igazságos igazságként, mint itt. Aki a homlokzatával szemközt dombhátról látja, csoda, ha nem hat rá. Darnaut *kápolnája*-nak környezete kópia hozzá, ha virágjában találja a környező hársakat, gyümölcsöket a szemelő — vagy a nyirek ősi sárgája csattan bele a mélyen meg zöld fenyők legsűrített-ségébe.

Belül pusztaság. Ahogy Greguss Ágost mondaná, a teorista eszthetikus: „*pajta*”. De itt hazudna. A pusztá kopaszságban is van élet: Ha

Ő Eminenciája miséje tituláris egyházában.

Kedden reggel Ő Eminenciája tituláris egyházában, hogy sz. Agnes iránti devóciójának eleget tegyen, intím körben *csendes sz. misét mondott*. Aing lépett a bibornokpüspök az oltárhoz, a sz. József árvaház több száz növendéke vonult a templomba a jó nővérek vezetésé alatt. Sz. Agnes sirjánál ártatlan nagy feketeszemű fehérfátyolos leánykák meg fiúcskák tisztaságot lehelő ruháknak, ahítatos rendben sorakoztak az oltár köré. Ő Eminenciája mise után megáldotta az ártatlan apróságokat, kiknek jelenléte kedves örömmel töltötte el atyai szívét s kegyesen vette a virágcsokrot, melyet hódolatulok jeleül felajánlottak. A kedves ünnepségen, melyet a sz. Agnes apát figyelmesége szerzett, résztvett Ő Eminenciája kísérete, továbbá Monsignore *Csiszárík* s az ünnepségekre Rómában tartózkodó dr. *Rédey* nagyprepost és *Ádám* apátkanonok.

Ugyancsak kedden délben monsignore Csiszárík Ő Eminenciája tiszteletére a sz. Kereszt-növérök Via S. Basilio-i hospiciumban ebédet adott, melyre hivatalos volt Ő Eminenciája közvetlen környezete s a fentebb emített kaptalani kiküldöttek Ő Eminenciája ezen ebéd nyomán is kegyes elismerését fejezte ki msgr. *Csiszárík* iránt, aki önfelajdózó munkával fáradozott azon, hogy bibornok-püspöke római tartózkodását kellemessé tegye s a néhez és bonyodalmas ceremóniákhoz mindent pontosan, körültekintően előkészítsen.

Az államtitkár estebédje.

Az új bibornokok római tartózkodásának fényes záradékul szolgált az estebéd, melyet Ő Szentsege megbízásából a bibornok államtitkár adott. Maga az estebéd színhelye: a vatikáni palota hasonlíthatatlan szépségű Borgia termet történelmi momentummá emelték azt. Lenet-e előkelőbb asztalt elképzelni ebben a milióban, mint a patrés

süt a nap, bevetődik a zöld lombokon át reflexe. Sárga, zölde, iszapkékes színek tálcolnak a fehére meszelt falakon. És a rideg káivínistasságot miszticizálja az örökös homály. Örökkön gót templomok színharmóniája tart ölében. A bekaagó napsugár is letompulva ért ide. Tehát mosolyos, engesztelő, mintha színes íveg törte volna meg templomosra.

S Homorainak az az értékmutatoja, hogy ebbe a milióbe beletudott helyezkedni. Tehát nem sablonos mesterember. Nem hazudott a fára márványozast festékekkel. Néhány egyháziasságot kivéve, a faragásokat fába átvihetőnek csinálta meg, nem köbe elgondoltan. Ornamentjei erősek, nem hillye cifraságok. Semmi fölösleges rajt. A térkitöltésében jó izlése vezette; még pedig tartózkodó eleganciáig. A szín végtelen halványzöld átűrőse fehéren remekül vag a léirt természetes tónushoz, amelyet a környezet készit naponként. Építészetiileg megokolt s a szentélet arányosan kitűlt.

A templom romános bolthajtásait is követte. Nyomott bolthajtásokat ivelt keperketűl és a tabernaculum homlokzatát is így tervezte meg. Ornamentikája magyarságot emittetem. (Az oltárhoz krém onarteritő készült. Ez a mellékesség ha nem is emeli, de nem rongja le a művészi hatást.)

Meggyőző impressziókul szantani írásmot. Olyasmit soha le nem írtam, ami nem verődött volna vissza esengő igazságként lelkemen. Ami megfogott szépséggel és praktikussággal, igaz szeretettel mondtam el Homorai új oltáráról. Nálunk meg akad dolga. S így nem kell röstöködnem, hogy hizelegtem. Ő viszont megfogja becsülni, hogy nem estem hasra, hanem az igazságot mondtam el műtéről.

A viszontlátásra! Menne előbb... Amihez adjon Isten bort, buzát, egészséget, mert csak így lesz kedve a hűveknek stílusos új szöszekre adakozni. *Váth.*

Egy év az Oltáregylet életéből.

A földművelésügyi miniszter jelentése alapján az újságokban többször olvashatunk a reméhető termeskültásokról. Azok a jelentések többnyire rózsásabb szímben tüntetik fel a valóságot. Mikor aztán megvölt már az aratás is, az aratás után érkező tudósítások arról tesznek tanúságot, hogy a vermes remények nem egészen valósultak meg. Az Oltáregyletben megfordítva áll a dolog. Az oltáregyleti év kezdetén némi sejtetem szállt meg bennünket, vajjon, hogy indui meg a második hároméves ciklus? A beérkezett kérvények nagy számának láttára az a gondolat toúlt fejünkbe, ugyan mennyire is tudunk megfelelni a szükség-

conscriptu, a római Egyház szenatusának magas társaságát, körülvéve a neizetek és nepek meghatalmazott követetőitől, s a magas vatikáni prelaturától. A gazdagon díszített asztal prezidíumát Merry del Val foglalta el. Jobbján állt bibornok-püspök urunk Ő Eminenciája, mellette Schönburg-Hartenstein herceg nagykövet, s így helyezkedtek el további sorban az új bibornokok, a diplomaták és prelátusok.

Az estebéd folyamán a pápai csendörseg zenekara válogatott műsort adott elő. Az előkelő társaság, mely a minden népeket egyesítő Egyház különböző nemzetjeiből kreált új kardinalisai közül gyűlt össze, fél 11 órakor hagyta el a Vatikán csarnokait, melyekben több mint egy hét óta ismét erősebben buzogott fel az a történelmi, pusztíthatatlan élet, melynek sarkkövei az Egyház legfőbb tanácsának közvetlen komponensei, a kardinalisok.

Ő Eminenciája elutazása.

A kalapatvétel körül csoportosult szép szertartások lezajlása után bibornok-püspök ur Ő Eminenciája dr. *Simon* György otdalkanonok kíséretében elhagyta az örök várost. A távozó egyházfejedelmet, ki a fázatos szertartásokat és szertartásos látogatásokat bibornok-társainál üde frissességgel teljesen végciszálta, elutazásakor az állomáson üdvözölték Rómában élő, illetve itt tartózkodó papjai, *Rédey* nagyprepost, *Ádám* apátkanonok, *Csiszárík* prelátus, köv. tanácsos és *Luttor* dr. p. könyvtáros. 9 óra 5 perckor kirobogott a florenci gyors az állomásról, magával vivén — minden kép nélkül mondhatjuk — egy darab római életet. Róma igazi élete, ismét látta ezt a mostani konzisztórium ünnepség alkalmából, — a világegyház élete, távoli nemzeteket átölelő élet. Ezek a bibornok kreációs frissítők, erősitők azokat az eleven köteleket, melyek a keresztény nemzeteket a földkerekség anyjához és mesteréhez fűzik.

Dr. Luttor Ferenc.

letek kielégítésének. Most már hátunk mögött áll az elmúlt év, ismerjük a kiállítás eredményét, önértékel megvállhatjuk, talán nagyobb eredményt értünk el, mintsem várni lehetett volna.

Az egyesületi tevékenység képét a következő vázlatos beszámoló adja.

A vezprémi Oltáregylet 1913 október 19-én rendkívüli közgyűlést tartott. Megválasztotta az alkalommal az egyesület elnöknőjét *Jankovich-Bésán* Endréné személyében, megalakult az új választmány s határozatba ment, hogy az oltáregyleti istentisztelet helyett minden hónap első vasárnapján szentórán vesznek részt az egyesületi tagok. Karácsonyi előkészületül december hónapban volt egy nagyobb gyűlés. Résztvettek az Oltáregylet tagjai ezenkívül azok a beszédek, melyet P. Bús Jakab a nagyböjt végén az urinőknek tartott.

A választmányi gyűléseken foglalkoztak az Oltáregyletet érdeklő mindenemű ügyekkel, lebonyolították a nagyszámú kérvények megírását, megbeszélték az összes tennivalókat.

Allandóan élénk összeköttetést tartottak fenn a bpesti országos központi Oltáregylettel, valamint istápolták a testvéri viszonyt a kaposvári társulattal.

A hétfőn délutánokon tartani szokott munkanapok ez évben a réginel nagyobb látogatottságnak örvendték jeléül annak, hogy az egyesület kebelén belül eleven élet folyik.

A szentóra bevezetése még új intézmény, de már ez ideig tapasztalható iránta a meleg érdeklődés és előszeretlet. Ebből merítik az egyesületi tagok a lelkesedést munkásságukhoz, itt tanulják meg gyakorolni az igazi, gyakorlati keresztény életet. Ha még hozzáfűzzük, hogy az Oltáregylet felhasználta az Oltárszentség ünnepélyes imáadására városunkban évenként többször kinálkozó alkalmat, elmondhatjuk, hogy a tagokban megvolt a törekvés, hogy egyesületi kötelezettségüknek megfelelően.

A kiállítás.

Az egész évi munkásságról a szokásos kiállítás számolt be. Pünkösöd kettős ünnepén rendezték az angolkisasszonyok intézetének nagyteremben, ahol megtekinthetők voltak ugy a vezprémi, mint a kaposvári, valamint a bpesti Oltáregylet adományai. Aki látta az első évi kiállítást és az ideit, nagyon meglepődhetett. Akkor egy kis tantermet alig töltött be, most a nagyterem csak nehezen tudta befogadni az urnók munkáit. Itt átadjuk a szót a kiállítás egy hozzáértő szemlélőjének.

A szemlélőt a terembeleges alkalmával megállították az egész terem betöltő pompás munkák, melyek a legkülönbözőbb technikában való egyaránt mesteri készségről tesznek tanúságot. A miseruhák és vecsernyepalástok általában oly gazdagon voltak képviselve, hogy róluk részletes tudósítást adni lehetetlen.

A kisebb egyházi ruhák részint selyem, részint gazdag arany himzéssel a régi készletek mintáit utították fel pompás kivitelben.

A terem egy külön részében voltak elhelyezve ugy az adakozás, mint vétel útján beszerzett érc tárgyak, mint: szentségtartók, füstölők, szenteltvizek, különféle egyházi szerek, misekönyvek, könyvtartók stb.

És még mindig nem fogytunk ki a látnivalókból!

Külön említést érdemelnek a fehérművek, melyek közt és horgolt csipkék csodaszépen voltak kidolgozva. Általában a csipkék gazdag kiállítását kell felemlitenünk, mely egyformán kitűnt ugy a jó stíluszerű, mint gondos kivittel. A nagyértékű klópi munka is egy példánnyal volt képviselve. Fátolkönnyedsége által külön említést érdemel két darab netzelés, mely értékes, gyönyörű, de fáradságos munka. A fehérműveknek, karingeknek, csipkének különben oly nagy tömeggel találkoztunk, hogy a szemlélő méltán csodálkozott, mint képesek a fáradságot bár nem ismerő hölgyeink, aránylag rövid idő alatt így gazdag kiállítást összehozni.

A rendezés fáradságos munkája, gondos, körültekintő művészségekre vallott.

Az oltáregyesület igen érdemes munkát végzett, amikor megcsinálta ezt a tanulságos szép kiállítást, mely így előkelő helyen, mint az Angolkisasszonyok zárdája, valóban sikeresen hozhatja össze a kézimunka művészi művelői a szemlélő közönséggel. Azonkívül alkalom nyílt az egyetemes áttekintésre, mely igen örövendetesen meggyőzött bennünket arról, hogy az Oltáregyesületnek az izlés nemesítésére is nagy és áldásos befolyása van.

Egy kis statisztika.

A folyó évben kérvények jöttek az egyesülethez 42 templom képviselőitől. A három egye-

sület közös egyetértésben minden lehető kérést teljesített. Adták összesen 60 drb miseruhát, 17 drb vecsernyepalástot, 11 szentségkendőt (velum), 3 drb-mennyezetet, 32 drb min. ruhát, 54 drb min. inget, 8 drb ciboriumköpenyt, 59 drb miseinget és karinget, 53 drb vállkendőt, 18 drb oltárterítőt, 8 drb oltárécsipkét, 12 drb könyvtartót és párnát, 2 drb szentségmutatót, ezenkívül az adományok között van 4 drb kehely, 1 áldoztató kehely, 5 drb füstölő, 2 betéglátogatási felszerelés, 2 öröklámpa, 5 drb misekönyv.

A táblázat kimutatás az egyes egyesületek hozzájárulásait mutatja be. A vezprémi Oltáregyletnél a záróévben levők a négy év előtti eredményt mutatják.

	Központi Oltáregyes.	Kaposvári Oltáregyes.	Vezprémi Oltáregyes.
Miseruha	14	6	40 (7)
Vecsernyepalást	11	—	6 (2)
Szentségkendő (velum)	4	3	4 (3)
Mennyezet	3	—	—
Miniszterruha	10	8	14
Minisztering	4	18	22
Ciboriumköpeny	1	2	5 (1)
Miseing és karing	3	25	31 (12)
Öv	—	9	22
Kehelyfedő (palla)	—	31	24 (17)
Kehelyabrosz (corporale)	—	18	50 (41)
Kehelykendő	—	32	102 (96)
Kézitöröl	—	20	146
Vállkendő	—	18	35 (37)
Stóla	—	12	8 (4)
Stólavédő	—	64	30
Oltárterítő	2	4	12 (4)
Oltárécsipke	—	5	2
Könyvtartó és párna	1	1	10 (2)
Szentségtartó (monstrancia)	2	—	—
Kehely	4	—	—
Ciborium	1	—	—
Füstölő	5	—	—
Szenteltvizek	3	—	—
Csengő	—	—	1
Ampolna	1	—	—
Lavabó tányérka	1	—	—
Kézi kereszt	1	—	—
Betéglát. készlet	1	—	—
Imatábla	—	—	1
Öröklámpa	1	—	1
Misekönyv	4	—	1
Gyászmisekönyv	2	—	1

Ekkora eredményt csakis a harmonikus együttműködés hozhatott létre, aminek járult jóakaróink bőkezűsége. Elsősorban Bibornok megyéspüspök úr Öeminentiaja, meg a Székeskáptalan meg sok névtelen nemzetiellenki támogatónk. Nagylelkűségükért e helyütt is köszönetet mondunk. A lelkeskedő papság pedig továbbra is kérjük, támogassa az egyesület törekvéseit, mely templomaik érdekeit képviseli. Nagy eredményt vállaltat s összefogó munkával lehet csak létrehozni. A mult nekünk szép példát nyújt, ezt várjuk a jövőtől is.

A Balatoni Szövetség Balatonfüreden dr.

Óvári Ferenc ügyvezető alelnök elnöklésével igen látogatott igazgató választmányi ülést tartott. Az ülésen ismét több mint felszáz új tagot vettek fel, köztük több alapító tagot. Köszönettel vett tudomást a választmány a földmivvelésügyi miniszter leirataiból arról, hogy a pompás balatoni kikötők építése nagy arányokban folyik és a furdőidényre már a nagy hófoki kikötő is annyira készen lesz, hogy a hajók kiköthetnek. Befejező munkálatok folynak a furdői és balatonboglári kikötőknél és új kikötők építésére tervek készülnek. Köszönetet mondott a választmány a földmivvelésügyi miniszternek azért is, hogy a Balaton közvetlen partjának közös célokra való megszerzése ügyében hathatósan támogatni kívánja a balatonparti vármegyéket. Az ülésen a földmivvelésügyi kormány jóindulatának jele több kérdésben megnyilvánult, ellenben a kereskedelmi miniszterium meg mindig tartózkodóan viselkedik a balatoni fejlődés irányában. Két nagy kérdés ügyében mindazonáltal köszönetét nyilvánította a választmány és pedig a balatoni körút tovább építéséről és a balatonparti vasúti vonal észlelt hiányának kiküszöböléséről. Elismeréssel emlékeztek meg arról, hogy Somogy és Veszprém vármegyék törvényhatósági bizottságai nagy lelkesedéssel és szeretettel intézik a balatonparti ügyeket, ellenben ugyanez nem mondható Zalavármegyé törvényhatóságáról, pedig ennek vármegyének van legnagyobb balaton parti és legalhanyagottabb parti vidéke. Melyelkéssel vették tudomásul, hogy a badacsonyi kisfalucy-múzeum megnyitása immár Péter és Pál napján megtörténhetik. Ugyanekkor

lesz a felavatása a Szövetség által épített badacsonyi turistá menedékháznak is. Az iskolai kirándulások szervezése nagy arányokban és kiváló sikerrel folyik és az orvosokhoz küldött felkérésnek is látható nyoma vannak. *Lóczy* Lajos javaslatára elhatározták a balatoni turistautak tovább jelzését, *Sebestyén* Gyula javaslatára pedig, hogy a Szövetség a furdőidény alatt irodalmi estélyeket rendez abból a célból, hogy a jövedelmek azoknak a kiváló férfiaknak balatoni szoboralapjait gyarapítsák, akik mint országos nevű írók és művészek a Balatonnal vonatkozásban vannak. A Szövetség tíz éves fennállását ünnepi közgyűlés keretében fogja megünnepelni. Az ünnepi közgyűlés augusztus hónap elején a Balatonon fog lefolyni és pedig azon a ponton, ahol a három balatoni vármegye a Balaton vízében összesarkallik.

A gazdák ünnepe.

Minden esztendőben jelentős nap, a „Veszprémi Ker. Munkásegylet” kebelében fennálló földmives szakosztályunk, pünkösöd másodnapja. Ekkor van ugyanis az egyesületi zászló felszentelésének az évfordulója, amelyet a jó temetőhegyi gazdák évről-évre számontartva, melegen ünnepelnek.

Már ismét elmúlt, leltűnt egy év újra — mondják ők — milyen hamar! Bizony hamar, mert az ő békés egyesületi otthonukban, az élet nem osztják részre az egyenletlenség fekete oszlopai. Náluk virágzó egyesületi életet találhatunk, amelynek fő biztosítéka az, hogy tagjai körében nincs békebontó, vallástalan elem. A szabad természet ölen, azzal az anyaggal munkálkodva, amelyből alkotva lettünk, tán elég hatásos „memento” a romlott sziveknek. Az ő lelkiük a felhők dalosával emelkedik már kora reggel a magasba s így közeleb is vannak az Ur trónusához, mindennapos hő imát rebegni, zsolozsmát zengeni.

Az ünnepen ugy látszott, hogy a földmives gazdák napjátólé arcáról kétszeres lelkesedés tükröződik vissza. Hogyis ne, hisz az új egyesületi hazuk megáldása, egybe fonódott a zászlószentelési évfordulóval. Előző napokon, az Eg bőven hullatta áldását a Földre, amelyet meg a Nap most arany sugarával vont be. S így érthető az is, ha az általános öröm közt, az arconok meg ott láttuk csillámlani, a jó termés-reményebe vetett, boldog meglegedés érzetét is. E napra a Föld is ünnepi díszbe öltözött. Piros-pünkösöd másnapján nem láttuk a Földnek oly sokszor különösen feketélt hátát, mert azt végtelenül elnyúló zöld pázsit takarta, telehintve ékes virágokkal, amelyeket tüzes szerelmi mámorában a Nap csókoltt le rája.

A kettős ünnep, a László-templomba való impozáns felvonulással kezdődött, ahol a szentmisét *Káuzli* Dézso egyh. elnök végezte, a szentbeszédet pedig dr. *Fáter* István egyh. alelnök tartotta. Az istentisztelet végétével a jelenlevők az új egyesületi házba mentek, amelyet előbb egyh. elnök ünnepiesen megáldott. Ezt, sok vendég jelenlétében diszközgyűlés követte, amelyen *Káuzli* Dézso egyh. elnök lelkes hangon mondotta el nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédét. Az egyesületi elétről szólva, figyelemztette a tagokat, hogy a munka eredménye mindig a jószág isten akaratától függ. Az Ő áldását kéri az új házra is. Legyen ez az egyesületi ugymond — hazafiás, munkás, de emellett keresztény is és neveljen a városnak s a magyar hazának javára való polgárokat. Majd felkéri *Kajdacsy* Endre várm. gazd. egyesületi titkárt, beszédének elmondására.

Kajdacsy Endre ékes szavakkal bár, mégis az egyszerű szivekhez beszélt. A — „Vármegyei Gazdasági Egyesület” megbízásából jelent meg — ugymond — s igen szívesen jön bármikor is, ily nemes célú és irányu egyesületbe. Az országban van ugyan több gazdaköri egyesülés is, de ezek közt sokan vannak olyanok, amelyeknek tagjai nem mennek templomba Istent imádni. Mi csak olyan várakat akarunk építeni és fenntartani az országban, ahol keresztény szellem uralkodik s amelyekben mi vagyunk a katonák. Haladnunk kell — ugymond — mert vannak a földben erők, amelyek előttünk ismeretlenek s amelyeket meg ki kell használnunk. Kéri a tagokat, hogy dolgoikban forduljanak bizalommal a V. G. E.-hez. Öszintén óhajtja a keresztény munkás-egyesületek meg erősödését, mert csak ez által remélhetjük az el-lenséges várak visszafoglalását.

Dr. *Fáter* István egyh. alelnök s földmives szakosztályi elnök, megköszönve *Káuzli* Dézso egyh. elnöknek és *Kajdacsy* Endre gazd. egyesületi tit-

kárnak az ünnepély sikerét előmozdító szíves közreműködését, röviden beszámol a házépítési kiadásokról. E szerint az új ház az összes építési költségekkel együtt belekerült 14500 koronába. A földmives szakosztálynak most tehát van szép új ház egy tágas nagy teremmel, 2 szobával és folyosóval. Van továbbá pompás nyári helyisége, tekepályája és csinosan parkirozott udvara. E beszámoló után a bencés, szép házszentelési ünnepély egyh. elnök buzdító zároszávaival véget ért.

Hogy teljes egészében lélekemelő ünnep volt, tanusítják a szív hurjain magasan szárnyaló beszédek, amelyek még sokáig emlékeztünkben maradnak. A nap délutánján tekeversenyen szórakoztak a tagok, amelyet az esti órákban jól sikerült táncmulatság követett.

Frankó Antal
egyleti jegyző.

A kultuszminiszter és a hitoktatás kérdése.

Mikor a kultuszárca költségvetését tárgyalta a képviselőház, szóvá tették a tanítók mozgolódását, az általános államosítás és a hitoktatás kiküszöbölésére vonatkozólag Jankovich miniszter meglehetősen színtelen beszédben ítélte el a kérést. Most végre, erőlesen belényult a mozgalom megfélézésébe. Az összes tanfelügyelőkhez rendeletet intézett, mely így hangzik:

A magyarországi tanítóegyesületek országos szövetségének igazgatósága által a Szövetség 1913. évi szeptember hó 8-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből arról értesültem, hogy a szóban forgó szövetség igazgatósága kiadta megvitatasra a kötelekbe tartozó egyesületeknek a bekészvarmegyei általános tanítóegyesület 1913. évi május hó 21-én hozott határozatában foglalt amaz indítványt, amely szerint az utóbbi egyesület a többiek közt kimondja, hogy *akiőt indít a népoktatás és a tanítóképzés teljes államosítása, valamint a hitoktatás az iskolából az egyházak körébe utalása s a népiskolában világi tanítók általános emberi erkölcsstan tanítása iránt.*

Mint hogy ezen kérdések elsősorban politikai természetűek, amelyeknek tárgyalása a szövetség alapszabályaita ltrközik, felhívtam a szövetséget, hogy ezen kérdéseknél megvitatasát tárgyalási sorrendjéből hagyja ki. Minthogy továbbá a tanítóegyesületek létesítését elrendelő 1868. XXXVIII. t.-c. intencióval sem egyeztethető össze:

Utasítom a tanfelügyelő urakat, hogy amennyiben a tankerületében működő tanítóegyesület a magyarországi tanítóegyesületek országos szövetségét által megvitatasára kiadott feljeltzett kérdéseket tárgyalni akarná, illetve tárgysorozatába felvenné, haladéktalanul hívja fel az illető egyesület elnökségét ezen kérdéseknek a tárgysorozatból való törlésére.

Eljárásáról szükséghez képest tegyen tanfelügyelő ur ide jelentést.

Hisszük, hogy tanfelügyelőink érvényt szereznek a legfőbb intéző közeg rendelkezésének s ideje korán lecsendesítik a hírnévre vágyódo heves reformereket.

Színház.

A pünkösdi ünnepekben utolsó művészi előadásaival gyönyörködtette Mezey Béla kitünő társulata a közönséget, amely immár jobban lelkese-delt a játékon s sürűbb látogatásával tüntetett. Az érdeklődés különösen az ünnep első napján este oly szokatlan nagy volt, hogy minden hely el-fogyott.

Szombaton Willner—Bodánszky—Lehár édes zenéjű *Cigányszerelem* c. operettjét ismételték meg. Kassay, Nagy Aranka, Banyay, Batizfalvy, Nagy Imre, Szalay ismert művészi játéka mellett fel-tűnt ezúttal, mint a saison elején Várady Márton, józsi cigany szerepében kellemes bariton hangjával.

Vasárnap délután *Mandarin*-t adták újra, este pedig Bakonyi—Mános—Kálmán *Kiskirály* c. ope-rettjét adták Batizfalvy Elza fellépével, szórón-gásig megtelt ház előtt. Amott Fehér Gyula, Bá-nyay és Halassy, itt pedig Oláh, Batizfalvy és Nagy Aranka ragyogtatták művészi tehetségüket. Különösen sok tapsot aratott Batizfalvy, kinek enekét megismételtették.

Hétfőn délután Brämmer—Grünwald—Mérci *Nevedt férj* c. operettjét mutatták be a kevés-számu közönségnek. Mint a legtöbb modern ope-zrett, ez is mulatságos bolondság; tárgya az elvált házaspárak kibékítése és egybekelése. A társulat legjobb erői játszottak a darabban: Kassay, Nagy

Aranka, Oláh, Szalay, Vándory, Banyay, mindany-nyan dicséretet érdemelnek.

Ugyanaznap este Batizfalvy Elza fellépével Bródy—Martos—Jacobi behizelgő zenéjű *Leány-vásár* c. operettjét adták. Madas, Nagy A., Szalay, Batizfalvy művészi játéka mellett gyönyörködtünk ismét Várady kellemes hangjában.

Ezzel a darabbal aztán el is bucsuztak töl-lünk a művészek; kedves emléket hagytak hátra. Elmondhatjuk, hogy Veszprémnek alig akadt s nem egyhamar akad ily tökéletes művésztársulata. Művészeink azonban szívükben keserűséggel tá-voztak s bizonyára sóvárogva várták a válas nap-ját — a mostoha pártfogolás miatt. Beigazolódik a veszprémi publikum ízlése eilen emelt vad, hogy jobban érdekli a cirkusz, mint a színműjáték.

Jelentés a tanítói nyugdíjalapról.

Az „Országos Tanítói Nyugdíj- és Gyámintézet” vagyoni állapotáról szóló legújabb, az 1912. évről szóló jelentést a miniszter a héten mutatta be az országgyűlésnek s felhatalmazást kért a jelentés kinyomtatására.

E jelentés szerint a tanítói nyugdíjalap tiszta vagyona az 1912. év végén 24,124,759 K.

Az alap vagyona tehát az 1911. évi vagyoni állapothoz képest, 1912-ben 1,910,704 K apadást mutat. A jelentés ezt az apadást így indokolja:

„Ezt az apadást egybevetve az előző évek vagyonszaporodásával, kétségtelenül megállapítható, hogy az alap matematikai mérlege teljesen megrendült és a viselődo terhekhez képest amugy is elégtelen tökéje rohamosan fogy, ami természet-szerű következménye annak, hogy a tanítói fizetes-rendezési törvényekből kifolyólag a nyugdíjintézetre nehezedo tetemesen nagyobb teher fedezeteröl gon-doskodás nem történt és az alap bevételét jöreszt meg mindig csak az 1875. évi XXXII. törvény-cikk által meghatározott és csupán az akkor alapul vett 600 koronás nyugdíj igények kielégítésére elegendők.”

A tanítói nyugdíjalapba 1912. évben felvett tagok száma 31,255 volt; az iskolafentartói díjak pedig 34,663 allás után rovattak ki. Az alap összes kiadása 7,726,234 K 88 f. volt.

Nevezetesebb kiadási tetelek:

5673 tanítónak nyugdíja	5,220,478 K
4590 tanító özvegyének segélypénze	2,001,946 „
1379 árvának gyampénze	174,118 „
Egyszer s mindenkorra való ellátás fejében	54,840 K

Arvaházakban elhelyezett 482 árva ellátása 275,147 K

Néhány szomorú adatot közölünk arról, hogy mennyi nyugdíjal ternek a tanítók a „jól meger-demlett nyugalomba.” Egy állami tanítónó pld. 10 évi beszámított szolgálat után évi 440 koronával megy nyugalomba. Egy községi óvónó 10 évi beszámított szolgálatl csak 360 koronával, egy másik községi óvónó évi 260 koronával. Egy kat. iskolai tanító 11 évi szolgálatl 580 korona nyugdíjat kap, a nyugdíjazás alapját képező fizetése 1400 korona volt. Egy állami óvónó 1500 korona elért fizetés és 18 évi szolgálat után 480 korona nyugdíjal. Átlagosan 1700 korona évi nyugdíjal utalványozott az alap a 40 évet kiszolgáló érdemes tanítónak.

Tehát a tanítók özvegyei, jöreszben férjük buzgó, odaadó hosszú szolgálata után napi 1 koronát sem kapnak özvegyi támogatásképen. Itt az ideje, hogy a nyugdíjtörvény a változott viszonyokhoz aranyitva s a tanítóság jogos igényeit kielégítve mielőbb módosíttassék.

— A Veszprémi Szabadliceum időszerű fogalmakat ismertető osztálya folyó hó 22-en tartotta a Szabadliceummal kapcsolatos közgyűlét. Dr. Óvári Ferenc elnök megnyitó beszéde s dr. Tenzlinger Józsefnek, a „Szabadliceum” igazgatójának jelentése után Fodor Lajos tanár, a külön osztály igazgatója számolt be az intézmény első évi működéséről, melyszerint — sajnos — a külön osztály még kellő érdeklődést nem keltett s véleménye szerint erre mai formájában a jövőben sem számíthat. Röviden felsorolta az intézmény hiányait s megállapította a hiányok megszüntetésének általa helyesnek vélt módjait. Hiánya — ugymond — ez intézménynek elsősorban az, hogy közte s azok közt, akiket létesült, t. i. kisebb existenciák közt semmi erkölcsi érdekkapcsolat nincs, e hiány megszüntetésére indítványozza, hogy e külön osztály, mint a Veszprémi Szabadliceum teljesen önállóan működő társégyesülete „Veszprémi Ismeretterjesztő Egyesület” címmel újra szerveztessék legnagyobb-részt az iparosok, kereskedők, iparos s kereskedő

ifjak köréből választandó alelnökökkel, választ-mányi tagokkal és tisztviselőkkel. Azt hiszi, hogy ezek után — kiket így bizonyos morális érdek fűz az intézményhez — azon lesznek, hogy az intézményt családjuk s ismerőseik érdeklődésének a felkeltésével menél jobban fejlessék. A másik kerékkötője — szerinte — az intézmény fejlődé-sének az volt, hogy az egy óráig tartó nehezebb tárgyú előadások használtak s ezzel kevésbé érde-kesek a kisebb előképzetségű közönségre. Újabb indítványa tehát az, hogy az egyesület eredeti tö-rékvéséhez híven tartson ugyan előadásokat az időszerű s az olvasmányok és újság-cikkek meg-értését könnyítő fogalmakról és ismeretekről, de csak mindössze negyedórát tartó s a dolog lényeg-gét felülo előadásokat, míg harminc-negyven per-cig, tehát az előadásra szánt óra legnagyobb része vettett képekkel kapcsolatos, a történelem, föld-rajz, geológia stb. köréből vett érdekes tárgyú elő-adásokkal töltessek be s végül, hogy az előadások vasárnap délután tartassanak. A közgyűlés dr. Rósenthal Sándor, dr. Réthi Ede s Groff József hozzászólása után az indítványokat elfogadja. — Az önálló szervezettel bíró „Veszprémi Ismeret-terjesztő Egyesület” elnöke: dr. Óvári Ferenc, igazgatója Fodor Lajos, alelnökei dr. Óvári Ferenc ajánlatára Próder István, Abelesz Jenő, Hajagos Imre, Politzer Miksa, Neu Jakab, Steidl Antal, Próder Laszlo, Groff József, Boor Lajos, Kez Fe-renc, Kalcok Leó, Takács József, Kulcsár Károly, Takacs Janos, Weisz Ignác, Kranitz József, dr. Sandorfi Kázmér, dr. Hoss József, Revész Ödön, Lucze Kálmán, dr. Matkovich Tivadar, Wimmer Károly, ifj. Matkovich Laszlo, dr. Horváth Rezső, jegyzője Neumann Sándor, pénztárnoka Bokrossy Viktor, ellenőrei Steiner Viktor és Kertész Béla. Választott végül a közgyűlés 20 választmányi tagot az iparosok, huszart a kereskedők, tizenkettőt az iparosifjak s tizenkettőt a kereskedő ifjak közül.

H I R E K.

— **Helyreigazítás.** A magyarországi hírlapok egyértelműen oly értesítéseket kö-zöltek a most lefolyt konzisztoriumi ünnep-ségekről, mintha Bibornok-püspök ur, Ó Emini-cenciája a május 26-iki szertartáson vette volna át a bibornoki kalapot. E napon Ó Szentsége a nem korona bibornokoknak tette fejére a bibornoki biretumot. Ó Eminenciájának Ó Felsége képviselőtében Ferenc Ferdinánd trónörökös még 1912 decemberben átadta a bibornoki biretumot, így az ő megjelenése e szertartáson nem is volt aktuá-lis. A lapok a biretum és bibornoki díszkalap átadását összetévesztették. Rómából kapott hiteles értesületek alapján lapunk tárcaro-vatában közöljük az események helyes le-írását.

— **A veszprémi oltáregylet** havi szent-óráját vasárnap, f. hó 7-én délután 6 óraker tartja az Angolnasszonyok templomában. Az eddigi érdeklődés további fenntartását kéri a vezetőség.

— **Évzáró ünnep a főgimnáziumban.** A veszprémi róm. káth. főgimnázium Anyós Önképző-köte f. évi június hó 7-én d. e. fél 10 óraker, a főgimnázium dísztermében évzáró ünnepet ren-dez. A műsor a következő számokból áll: 1) In-duló Mincskertől. Előadja az ifjusági zenekar. 2) Beszámoló beszéd. Tartja: Scherer János VIII. o. vegzett tanuló. 3) Adagio Beethoven II. Simpho-niájából; Tsaikovsky: Aprilis. Zongorán: 4 kére előadja: Pinter Lajos VIII. o. és Kukurély Pál VIII. o. vegzett tanulók. 4) Tavasz dal Mendels-sohnól. Előadja az ifjusági zenekar. 5) Látomány Kozma Andortól. Szavalja: Kanczler János VII. o. t. 6) Diákcsinyek. Egyveleg Cornelius Jánosól. Előadja az ifjusági zenekar. 7) Az öknépköröki pályázatok eredményének kihirdetése. 8) Dalra fel. Induló Abbtól. Énekli az ifjusági zenekar.

— **Rajzkiallítás.** A főgimnázium ifjusága-nak szokásos rajzkiallítása ez alkalommal éven f. hó 7-én, vasárnap és 8-án hétfőn lesz. A kiállítás díj-talán megtekinthető mindkét napon reggel 9-től 12-ig és délután 3-tól 6 óráig.

— **Városi közgyűlés.** Veszprém város kep-viselőtestülete f. hó 10-én közgyűlést tart, melyen tárgyalják a zárszámadásokat. Szó lesz még pot-adókedvezményről s egyéb apróbb ügyekről.

— **Kézimunkakiállítás.** Az angolkisszonyok tanítónőképző intézetének és polgári leányiskoláinak rajz, női kézimunka és slójd készítményeiből kiállítást rendeznek. A kiállítás június 13-án d. u. 3—6-ig, 14-én d. e. 10—12, d. u. 1/2 4—6-ig, 15-én d. e. 10—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Helybenhagyott szerződés.** A veszprémi honvédtüzérlaktanya építése ügyében Veszprém város és Toásó Pál között szerződés jött létre. A szerződést a törvényhatósági bizottság jóváhagyta. Időközben azonban fellebbeztek ellene, mire a vármegye alispánja a fellebbezésekkel együtt végelbírálás végett felterjesztette a belügyminiszterhez. Az iratok most értek le a vármegyére. A miniszter a vármegye határozatát jóváhagyta és így a szerződést megerősítette, amely most már jogerős.

— **Városunk látogatói.** Baró Szalay Imre, Hüttl Dezső és Mihálik József a múzeumok és könyvtárak főfelügyelőisége képviselőjében a múlt heten városunkban jártak. Megtekintették a vármegyei múzeum építkezését. A látottakon megelégedésüket nyilvánították. Ezuttal a múzeumot is megnézték.

— **Kisajátítási jog.** A magyar törvények értelmében sem egyeseknek, sem testületnek nincs kisajátítási joga. Ezt a jogot a miniszter adja meg ott, ahol a körülmények parancsolják. Veszprém város a honvédtüzérlaktanya területének kisajátítása végett kérte ezt a jogot a minisztertől. A kereskedelmi miniszter leirata pénteken érkezett a vármegyére, melyben a város megkapta a kisajátítás jogát a laktanya felépítéséhez szükséges területekhez.

— **A veszprémi Dalegyesület** folyó hó 11-én (Urnapij) délután 5 órai kezdettel a Méhes-ter városi társas összejövetelre rendezte, amelyre ezúton hívja meg a Méhes tagjait s a Dalegyesület pártoló tagjait és az érdeklődő vendégeket is szívesen látja.

— **A kaposvári Kath. Kőr gyűlése.** A kaposvári Katholikus Kőr vasárnap, f. hó 7-én délután rendkívüli közgyűlést tart saját helyiségében. A rendkívüli közgyűlés tárgya titkár, ház- és egy számvizsgáló megválasztása.

— **Sikeres vizsgálat.** Mint értesülünk Kurcz Anna, Kecskeméthy Margit tanítványai az országos m. kir. Zeneakadémián május 27-én igen szép eredménnyel vizsgáztak a második előkészítő évfolyamról.

— **A vármegyéről.** F. hó 8-án és a következő napon tartja a veszprémi vármegyei törvényhatósági bizottság rendes közgyűlést. A programm gazdag.

A honvédtüzérlaktanya részletes tervei elkészültek. A vármegye alispánja a részletes tervek tárgyalására a vegyes bizottságot e hó 15-én d. e. 9 órára hívta össze. A belügy- és kereskedelemügyi miniszterek döntenek most történt leérkezése után már remélhető, hogy a kaszárnyaeépítés ügye mielőbb dűlőre jut s talán már ez év folyamán megkezdhetik az építési munkálatokat.

— **Huszonöt éves találkozás.** Mindazon régi iskolatársaimat, akik a veszprémi róm. kath. főgimnáziumban 1889. évi június hó végén VIII-ik osztályt végeztek vagy érettségi vizsgát tettek, felkérem, hogy írásbeli szerződésünk értelmében *folyó évi július hó 7-ik napján* reggel 8 órakor Veszprém-ben a Korona-szálloda nagytermében megjelenni sziveskedjenek a *jubiláris ünnepség* megtartása céljából. Veszprém, 1914. évi június hó 6. napján. Dr. Benkő Károly ügyvéd.

— **Orvosszövetségi gyűlés.** Az országos orvosszövetség Veszprémvármegyében lakó tagjai múlt hó 30-án Devecserben gyűlést tartottak. A gyűlést Vadnay Szilárd dr. kir. tanácsos, megyei főorvos vezette, Réthi Ede dr. évi jelentésében be-

számolt a szövetség múlt évi működéséről, utána Barta Gyula dr. zirci járásorvos a pénztár állapotát ismertette. Az orvosszövetség ülése iránt az intelligencia meglehetősen érdeklődött s Devecser színe-jára jelen is volt. Ugy a titkári jelentést, mint a pénztárnok beszámolóját tetszéssel fogadták. A zirci apát meghívására az orvosszövetség jövő évi gyűlését Zircen fogja megtartani.

— **Növendék hangverseny.** Kiss Erzsébet zongoratanítónő tanítványaival 1914 június 7-én, a veszprémi róm. kath. Legényegylet nagytermében nyilvános növendék hangversenyt rendez. Csinos műsorban mutatják be a növendékek művészetüket.

— **A Kenese és Almádi között történt vasút melletti hegyomlás helyén** a vasúti munkálatokon több mint 300 munkás dolgozik szorgalmasan. A múlt hó 23-án este a Jonas-féle vendéglőbe mentek mulatni. Tíz óra után aztán nagyon beszélve az ólócára mentek és verekedtek. Cseh László éjjeli őrszolgálatát végeztette, hogy rendőroket hívjenek az figyelmeztetésnek az lett a vége, hogy az őrt eszméletlen állapotban találták az odaérkező rendőrök. A vizsgálat folyik. E helyen említjük meg azt is, hogy a geológusok által előre jelezett katasztrofás földcsuszamlás június hó 1-én reggel helyénleg bekövetkezett.

— **VI-ik osztályú érettségik.** Csatorán 7 jelentkező, 1 bukott. Sárhidán mind a három jól vizsgázott. Június 6-án Botfán 6, június 8-án Bohón 5 vizsgázott. Novák Mihály isk.-felügyelő előtt.

— **Házi-ipari tanfolyamok.** Ugy mint az előző években, a jövő telen is rendez a vármegyei gazdasági egyület a földművelésügyi kormány anyagi támogatásával gazdasági házi-ipari tanfolyamokat. Ezen tanfolyamokon a fűveszfőnyés, gyökér és lőszőr készítés, a cirokseprű készítés akarja az egyület a falusi gazdák serdült gyermekeivel megtanítani. Tervbe vette ezen kívül az egyület vezetése, hogy a vármegyében egy méh-kaptárt készítő tanfolyamot is rendez. A tanfolyamok összes költségeit az Egyesület fedezi a nyert kormánysegéllyel, a községeknek a földművelésügyi kormány rendelkezés értelmében csakis tanhelyiséget kell ingyen adni továbbá a tenterem fűtéséről és világításáról kell gondoskodni. Felszólítjuk a vármegye községeit, hogy ahol van kedv a házi-ipari megtanítására s a miniszter jelzett feltételeit hajlandók teljesíteni, egy-egy téli házi-ipari tanfolyam tartására folyamodjanak mielőbb az egyület vezetőségéhez.

— **Lewisohn Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **A vízdornyalaki templom** új oltárát pünkösöd másnapján áldotta meg Fekete Gergely ker. esperes. Rövid és kedves beszédben fejtette az oltár üzenetét. Az őszövényesi népek primitív áldozati módját. A díszes jeruzsálemi templomig. Kiemelte az Ur Jézus ker. áldozatát. S'annak szépségéhez díszes oltár illik. A laki oltárt Homorai Béla építette. Az oltárasztaltól fogva: a szentségházat s díszes képeretbe vezette föl. Izzésesen, diszkrét egyszerűséggel, stíluszerűen és nagy körültekintéssel. 700 koronába került. A pénz teljesen a hívek adománya. 800 koronánál több gyűlt be. Ebből meszeltették ki a templom belsejét, oltárdobozt állítottak s új menzát. A kezdeményezés **Nyáry Mihály** szentszéki tanácsosa, az agitáció sikeressége teljesen káplánja, **Gerstner Béla** érdeme. Akkorra kis hitközségben majd 900 koronát összerubuválni — jobb szó igazán alig van rá — csak érdem! Adján Isten, hogy a szöszéknek is új helyét. Adján nekik Isten erőt, időt, kitartást! A híveknek pedig adakozó kedvet. A misét a plebános, szentszéki-tanácsos végezte. Megható és meghatótt szavakban köszönte meg a hívek áldozatosságát az áldozat bemutatása végen.

— **Kabaré Enyingen.** Az enyingi iparos ifjusági Önképző-kör tagjai Rácz Gyula rendezésével nagyon sikerült kabaréestélyt rendeztek június 1-én. A szereplőket egyúttal nagy elismerés illeti meg. A kiváló sikerhez megis legtöbb képességet nyújtottak **Petresics Juliska** többször is megismételt énekszámaival, **Szabó Margitka** énekekkel és zongorajátékkal, **Szikora Ilonka** cimbalom-játékkal, **Major Mariska**, **Mészöly Gizike** szép novelláikkal. Nagyon tetszett „A peches ember” című dialóg **Petresics Juliska** s **Szigetó Dezső** előadásában. A jövedelmet részben az ipariskolai tanulók jutalmazására, részben az Önképző-kör könyvtára javára fordították.

— **Egy mintaszövetkezet.** A várpalotai fogyasztási és értékesítő szövetkezet csak 1913. évi május havában kezdte meg működését s már is úgy tekinthetjük, mint vármegyénk egyik legerősebb képesebb fogyasztási és értékesítő szövetkezetét. Az első esztendőben 107.000 kor. forgalmat bonyolított le és az idén már 400 koronát fordított a tartalék alapra. A várpalotai szövetkezet pünkösöd másnapján, június hó 1-én tartotta rendes évi közgyűlést, amelyen a nagyszámban megjelent tagok örömmel vették tudomásul, a szövetkezet igazgatója által előterjesztett évi jelentést. A szövetkezet szép sikere nagy részben **Makkay Zoltán** ref. tanító, a szövetkezet elnökének az érdeme, ki igazán eszményileg fogja fel a falusi néptanító szociális köteleseit s páraállan ügybuzogsággal és önzetlen tevékenységgel dolgozik a kis emberek érdekében. A közgyűlésen elhatározták a tagok, hogy szövetkezetük részére házat vásárolnak 45 ezer koronáért. A szövetkezet közgyűlésen a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesületet **Kajdacsy Endre** ügyvezető titkár képviselte, aki tolmácsolta a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület elismerését a vezetők érdemei iránt s egyuttal buzdította a nagyszámban megjelent tagokat, hogy a megkezdett uton haladjanak kitartással előre s ahol csak lehet minden terezen szövetkezzenek. A várpalotai fogyasztási és értékesítő szövetkezet azonnal megfogadta a jó fanácst s elhatározta, hogy Várpalota és környéke elvállalja a Gazdák Biztosító Szövetkezeté képviselőit.

— **A celdömölki vasúti pályaudvar kibővítése** ügylatásik végre a megvalósulás stádiumába jut. A rendező pályaudvar közigazgatási bejárása már május hónapban megvolt és most a kereskedelemügyi miniszter a többi területekre is megadta a kisajátítási engedélyt és elrendelte az építkezések megkezdését. A rendező pályaudvart hir szerint meg a nyár folyamán átadják a forgalomnak.

— **A nagykanizsai közkórház** nagyszabású bővítési és átalakítási terveit, melyeket **Südy Gyula** budapesti műépítész készítette, a tanács már felterjesztette a belügyminiszterhez. Ezek szerint az összes javítási és átalakítási munkák 139.781 K-ba az új építkezések 600.804 K-ba kerülnek. Értesülésünk szerint a kormány még ebben az évben megállapítja az államsegély összegét s az építkezést már őszre, legkésőbb tavaszra meg is kezdeni.

— **Gázgyár Kaposvárott.** Kaposvár vezetősége gázgyár felállításának gondolatával foglalkozik. A tervezeteket oly irányban folynak, hogy ezzel látnák el a közvilágítást. Egyes ipari ágak is jobb eredménnyel használnák a gázt, mint a villanyt. Alkalmazást találna még lakások fűtésénél is. A gázgyárat előreláthatólag házikézelésben tartják, vagy esetleg a város a gyár felépítése után bérbéadja.

— **Községi jegyzőkből polgármesterek.** Az 1912. évi LVIII. t.-cikk utasítja a belügyminisztert, hogy a folyó év augusztus haváig törvényjavaslatot terjesszen be a városok szervezeti reformjáról. Ugy értesülünk, hogy az új városi törvénytervezetben egy új községi typut is illesztettek

Alapítottott 1906.

HOMORAI BÉLA
Veszprém

Batori-utca 8. szám
Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legtartósabban aranyoztatnak és ujítatnak meg
Munkamegtekintés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árban, tartós kivitelben stíluszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, louredesi bariangokat, keresztutakat, szobrokant fából és templompadokat

be: a mezővárosokat. Eredetileg csak azokat a rendezett tanácsú városokat akarták ebbe a típusba sorozni, melyek a tanácsai szervezettel bíró községeket nem tudják viselni. Ujabbban a fejlettebb nagy községeknek is lehetővé akarják tenni a mezővárossá alakulást. E kérdés körül most folynak a tárgyalások. A kérdés még nem dönt el, de ha győz ez az álláspont, akkor az új törvény alapján mezővárossá alakuló nagy községek jegyzői a törvény végrehajtása után polgármesterek lehetnek. Ilyen minőségükben persze önkormányzati tisztviselők lesznek.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók és tanítónők számára. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a kisebb fokozatú ismételt iskolákhoz a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népközponti tanítók, illetve tanítónők gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 18-tól bezárulig augusztus hó 18-ig az algyógyi, adai, bekéscsabai, brézobányai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, lagosi, pápai, rimaszombati, nagyszentmiklósi, szilágyosnyói, szabadkai, csáki, síroki (Árva vármegye) földmívelés iskoláknál 20—20, összesen 300 és pedig a síroki iskolánál kizárólag a m. kir. földmívelésügyi miniszterium felvidéki kirendeltsége által is ajánlott néptanító, továbbá a kecskeméni földmívelés iskolánál folyó évi július hó 1-től július hó 31-ig 20 tanítónő részére gazdasági tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvevő tanítók (tanítónők) egyenként 100 azaz: egyszáz korona általányt élveznek, mely összegből az előtérítési díjat és mindenféle költséget tartoznak fizetni. A tanfolyamokra olyan tenyleges alkalmazásban lévő néptanítók (tanítónők) vethetnek fel, akik mezőgazdasági tanfolyamot még nem végeztek. Felvételi kérvényt a földmívelésügyi miniszterhez kell címezni és folyó évi június hó 12-ig az illetékes kir. tanfelügyelőségnek benyújtani. A jelölést a tanfelügyelőség, illetőleg a sírokiakra névvel egyenlő az említett felvidéki kirendeltség és tanfelügyelőség javaslataira a vallás és közoktatásügyi miniszter utjeljesíti.

A Badacsonyi borvidék helyesbítése. A badacsonyi borvidék gyűjtőnév alá tartoztak a törvény megalkotásának idején az egész tapoiczai járás és a keletkezett járásnak egy kis része, amint még akkor alapították meg, mikor a balatonfüredi járást nem hasították ki a tapoiczai járásból, így e régebbi törvény mai alkalmazása esetén a balatonfüredi járás kiesne a badacsonyi borvidékről. A helyesbítésért most a Tapoiczavideki gazdasági, a balatonfüredi társaságoktól kérelmére indítványt adott be a Magyar Szőlősgazdák Országos egyesületének június hónap tartandó gyűlésére. („Balatonvidéki Hírmondó”)

Országos gazdánagygyűlés Temesvárott. A Magyar Gazdaszövetségnek június hó 17-én megtartandó nagygyűlésére oly tömegesen érkeznek a jelentkezések, hogy a nagygyűlés rendezése a minden oldalról megnyilatkozó óhajnak engedve, a jelentkezés határidejét június hó 10-ig meghosszabbította. Kedvezményes vasúti jegyváltásra és pedig úgy az államvasutakra, mint a Déli vasútra, Kassa-Oderbergi és Győr-Sopron-Ebenfurti vasútra szóló igazolványokat minden résztvevőnek készséggel küld a rendezőség, ha részvételi szándékát június hó 10-ig bejelenti a Magyar Gazdaszövetségnek (Budapest IX., Üllői-út 25) és a bejelentéshez az igazolvány vasúti juttatási és portóköltség fejében minden darab igazolványért 40 fillért csatol postabélyegekből. Akik elszállásolásra tartanak igényt, jelentkezzenek az Országos Gazdánagygyűlés Rendező Bizottságánál Temesvárott.

Népnépegy. A somogybajomi r. kath. templomban felállítandó orgona költségeinek fedezésére f. év június hó 7-én d. u. 3 órakor a Schüttler-féle kerthelyiségben tombolával, zsákfutással, női szépségversenyyel, s egyéb mulatságos dolgokkal összekötött népnépegy lesz.

Vizsgák a főgimnáziumban. A kegyesrendiek vezetése alatt álló kath. főgimnáziumban az évvégi osztályvizsgák június 13—21-ig, a pótló, kiegészítő és magánvizsgák június 22-én és 23-án, a szóbeli érettségi vizsgálatok pedig jun. 24—27-én fognak megtartatni. Június 8-án lesz az Anyoskőri zárónépegy s ugyancsak 8-án és 9-én a rajzkiváltás.

Összevázott újak. Nosztopi József nagyvárosnyi napszámos május 27-én az egyik korcsmárosához szegődött napszámba. Hordóit eresztették a pinczébe. Erősítés közben a hordó megbillent, két újat a falhoz nyomta és összevázta.

A meggyuladt benzín. Sufa Mária, Lonkai Géza szakacsnéje, május 30-án este benzín forralni valamt melegíteni akart. Az edény az égő benzinnel feldől, mindkét karjára folyt s égési sebeket okozott rajta.

Megrugta a ló. Kélemen István Herczeg Gabornal van szolgálatban. E hónap elsőn a lovakat akarta megüszítani. Az egyik fejbe rugta a gyanulatlant embert. A kórházban ápolják. Szerencsére nem súlyos az állapota.

Orvosok a Balatonnál. Amint a „Balatonvidéki Hírmondó” jelenti, a „Budapesti Orvosi Kör” és a „Budapesti Orvosi Kaszinó” kirándulást rendezett a Balaton mellé. Május hó 30-án délután indult a negyven főből álló kiránduló csapat dr. Haimis Géza vezetése mellett s este érkezett Balatonfüredre, ahol nagyszabású fogadtatásban részesültek a fűrdővezetőség részéről. Az orvosok megtekintették Balatonfüred összes fűrdőberendezését, terjedelmes parkját Kisfaludy Sándor és dr. Mangold Henrik szobrait és egy kellemesen töltött nap emlékeivel 31-én délelőtt Siofokon keresztül vissza indultak Budapestre.

A Balaton vize múlt vasárnap, amint a „Balaton Hírmondó” jelenti 17 fok meleg volt. A nagy számban a Balatonhoz érkező kirándulók közül többen fel is használták ezt a kedvező alkalmat és megfürdöztek a Balatonban. Az időjárás elég jól kedvezett és így a Balatonvidék a lefolyt hét folyamán is népesült.

Madarak és fák napja. Somogyváron f. év május 28-án sikerült ünnepet rendeztek a tanítók a zöld erdőben. A somogyvári összes I—IV. osztály, s a városi iskolákkal együtt, számszerint 300-an zászlókkal vonultak ki a tanítók vezetése alatt. Az erdőben Puska Géza nyitotta meg az ünnepélyt, utána Csikász István tanító a madarakról beszélt, majd Reidinger Erzsébet tanítónő fogadási tevételet a gyerekekkel, hogy a madarakat és fákat nem bántják. Ugyaneznap a gyermek liga egyesület javára nyilvános gyűjtés volt. Az ünnepélyen jelen voltak még Győrökös János, Hasprai Károly, Dorner János tanítók és Gazdag Mária tanítónő.

A főtisztelendő egyházmegyei lelkész urak figyelmébe ajánljuk Homorai Béla szobrász és oltárépítő, kinek kitűnő munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik.

Súlyos testisértes. Múlt hónap 22-én Papkeszi községhez tartozó Papkeszi pusztán Márkus István összekülönbözött Previtz Ferenc polgármesterével s őt vasvillával súlyosan megbesebítette. Az összekülönbözés oka széna elvitteből származott.

Csendélet Várpalotán. Kemény Pál és Maczika Miklós várpalotai lakosok múlt hó 24-én Stanusz Istvánnak a Középső-utcaban lévő lakása ablakát betörték, az udvarban levő léckeritést pedig kitörték. Megtették ellenük a bejelentést.

Megszűnt fűrdőkonviktus. A Balatoni Szövetség közreműködése folytán két nyáron át volt közepiskolai tanulókból szervezett fűrdőkonviktus Siofokon. Közbejött akadályok miatt a szép intézmény továbbvittele nem vált lehetővé.

Baleset. Varga Vilmos szőlőjéből egy kocsis bort szállított a Jánka-hegyből. A kocsis nem kötött kereket, s amint lefelé mentek, a kocsi neki iramodott, a hordó előre gurult, a kocsis lelékte s egyik lábát eltörte.

Balatonföldvár. A magyar előkelő fűrdő és nyaralóhelyek között egyik első hely illeti meg a Balaton vidékét, a magyar tengert, mely a Balatoni Szövetség körültekintő, de főleg szakavatott munkássága révén hatalmas lendületnek indult. Ennek az istentől megáldott vidéknek gyönyörű Balatonföldvár. A legszebb, legmodernebb és legkedvesebb üdülőhely a Balaton mentén, amely előkelő s amellett nem drága fűrdőhely. El van látva a nyári lakóház minden kellékével, fűrdője, egészségügyi berendezése és egyéb felszerelése pedig mintaserű. Van magas nyomású vízvezeték, teljes csatornázása és villanyvilágítása, rendezes postatávirda és telefonszolgálat. Az általánosan uralkodó drágaság dacára az új vezetőség úgy a lakás, mint az étkezés árait leszállította. A fűrdőteleppel kapcsolatos gazdaság saját tehenészetével, sercshizlaldijával, valamint modern alapokon vezetett francia rendszerű konyha és gyümölcs kertészetével a telepnek a tej, hús és egyéb élelmiszeri szükségleteit mindenkor egészséges alapon és olcsó módon biztosítja.

Füinternátus Szombathelyen. Negyedik éve főnőnök intézetben vidéki tanulóknak kellemes otthon találnak teljes ellátással, állandó felelmi felügyelet s naponkénti tanulmány ellenőrzéssel. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Tessék tájékozódni kémi (Szily János-utca 24.).

Nem kell mulatni. Varga János keszei földmívelés múlt hó 23-án mulatott az odaváló korcsmában. Ott szórakoztak az ott dolgozó vasúti munkások is. Hogy, hogy sem, a dolog oda fejlődött, hogy Varga a munkásokkal összeveszett, miközben valaki keszei hátát és jobb oldalát jó erősen megverkelt. Sérülése nem halálos. Már a javulás útján van.

A fonyódi moló ügye. A márciusi nagy vihar a fonyódi molót csaknem teljesen elpusztította. A molót most újra építik, amennyiben a földmívelésügyi miniszter értesítette Somogy megye alispánját, hogy a helyreállítási költségekre 5000 korona állami segítséget megajánl. A többi költségeket Somogy megye fogja fedezni.

Bárki 3 koronáért 100 darab szőlő képeslapot vehet Pongrácz Andornál. Örjási választék. Állandóan raktáron tartja a legizlésebb újdonságokat lapokból és levélpapírokból. Minden versenyen aluli árak.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 48.

Wellner Gyula

regi jóhírű fogászati műterem. Rendelkezésre áll az összes fogszabta vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítészet, aranyozás és festészet. Templomok stílszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Regi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtekintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelű elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, hely-
vetés, hely-
szini szemle
díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföld legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánljuk a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szobrok, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók** stb. legművészebb előállítására, valamint ilyenek stílusában s kiváló ízlésű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.

Mintákkal
kivánatra
készséggel
szolgálok.

Templomfestés a leg egyszerűbbtől a legművészebb kivitelig.

Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. ●

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

Váth. Köszönjük. Részben jöttek, másik részük később.

SPORT.

Atletikai verseny. A múlt hétfőre tervezett népnépelellyel egybekötött atletikai verseny nagyobb sikerrel akadályozta részben az időjárás, részben több felmerült technikai akadály. Dacára ennek mégis eléggé sikerültnek mondható a lefolyt ünnepély. Nagy számú közönség vette partolását a Veszprémi Torna Club lelkes vezetését. A VTC. I. és II. csapatának mérkőzése után VTC. I. csapata tartott football mérkőzést a Zirci TC.-al s 45 perc eredménye a VTC. javára 4:0 volt. 100 m. siktutás győztese Singhoffer volt 12 mp.-el. Súlydobás: Babirád 9 m. 20 cm. Singhoffer 8 m. 80 cm. Szalóky 8 m. 40 cm. 1 angol (1600 m.) Singhoffer 5 perc 15 mp.-el győzött. A lepényevés stb.-vel bővített népnépelellyel számtalan sok derűséget keltenek s szórakoztatói voltak a nagy-számban összegyűlt fiataloknak.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Vesztergom. Mária napszámó fia József r. kath. — Hosoff János molnáriparos és Scherer Matild leánya Mária Anna r. kath. — Steimbach István máv. fékező és Zóka Margit leánya Terézia róm. kath. — Mihálka István gyári munkás és Faimann Mária leánya Anna Terézia r. kath. — Nagy Lajos máv. szertári munkás és Szany Anna leánya Piroška r. kath. — Bábos Antal mezőgazdasági cseled és Bóde Mária fia János r. kath. — Straub István máv. futóházi munkás és Poltesz Teréz leánya Mária r. kath. — Mentler Mihály kir. adótitkos és Császár Julianna fia László Mihály r. kath. — Horváth József kocsis és Cziráki Mária fia Ferenc r. kath. — Guáth Eszter varrónő fia János ref. — Mada László Vilmos nyomdász és Jeni-ienik Szabina Franciska fia Emil Zoltán r. kath.

Házasság.

Ernhoffer Antal esztergályos 56 éves r. kath. — Pajok István közép-
szegény 85 éves ref. — Márki Imréné Soós Erzsébet csizmadiaiparos neje 76 éves r. kath. — Kozári-
Emilia 8 éves r. kath. — Nagy István napszámó 30 éves r. kath. — Auerbach Pál 11 hónapos r. kath.

Framperger Károly ácssegéd r. kath. és Vigh Mária r. kath. — Dorján Sándor banktisztviselő r. kath. és Molnár János Helena Hermína r. kath. — Szauder Kálmán menetkezési vállalkozó r. kath. és Husvéth Mária Ilona r. kath. — Loxsa Ferenc kelme-
festő segédmunkás r. kath. és Balizs Horváth Erzsé-
bet r. kath. — Sötéző József erdőőr róm. kath. és Szántó Anna r. kath.

31 darab
Veszprémi Takarékpénztár
pészvény

eladó. Érdeklődni lehet a Halasi Hitelbank Részvénytársaságnál, Kiskunhalas.

Egyedüli fehérnemű bizományi lerakat:

Rádi István és Tsa

ceguel Veszprém, Fő-ter.

Férfi színes ingek gallér nélkül
35—46 cm.-ig raktáron.
Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül
35—46 cm.-ig raktáron.
Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek
35—47 cm.-ig raktáron.
Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek
3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek
2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálóingek
35—47 cm.-ig raktáron.
3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.
zsinóros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.

„ „ rövid, színes.
Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban.
valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-,
harisnya-, zsebkendők- és keztükben.
Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotok-
ban legújabb különlegességek raktáron.

Plébanos és tanító uraknak 8% árengedmény.
Levelbeni rendelések legpontosabban eszközöltet-
nek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

Sok időt és oldatot takarít meg az, aki

összes = „TEMPUS“ = perme-
permetező gépeit = szórócsővel szereli fel!

Fele idő alatt képes védekezni s így munkájának sikere biztosabb.

Ára: K 18. ❖❖ Ára: K 18.

!! Négy napi munka után !! ez a költség megtérült!!

Egyedüli beszerzési forrás a „BORÁSZATI LAPOK” szerkesztősége
:: Budapest, IX., Üllői-ut 25., II. 11. ::

Aschenbrand-féle

RÉZKÉNPOR,
BORDÓI-POR

5 kilós, 10 kilós és 50 kilós eredeti zsákokban, — továbbá

Kékkő és Raffia
kapható

Bakos Kálmánnál, Veszprém.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR
VEZÉRKÉPV. RÁCZ FERENCZ, MÉRNÖK, BUDAPEST, V., FALK MIKSA U. 8.

GÉPEINK ELŐNYEI:
LEGKISEBB FOGYASZTÁS, TELJES ÜZEMBIZTONSÁG, GYORS SZÁLLÍTÁS.

MALMOK, IPARTELEPEK =
GAZDASÁGOK, VILLANYTELEPEK.
RÉSZÉRE LEGJOBB ÜZEMGÉPEK.

elismerlen előtanú -
DIESEL MOTOROK
BRUNA SZIVÓGÁZ FÖLDGÁZ BENZIN

és teljes motóresé plőkészletek.

KÖLTSÉGVETÉS MÉRNÖKLATOGATÁS DÍJTALAN.

Tempom-
gyertyák
minden
nagyságban.

4-szer fino-
mitott órk-
lámpaolaj,
melynek
tisztaságáért
szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** fűszer- és csemege-
kereskedő cég,

mint Nagykanizsán egyetlen katolikus szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb.

Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (vezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásványvizekből.

Telefon-
szám 91.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 35.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány-
és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz
és gyógyvizek állandóan raktáramon
vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály viznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borvíz
eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1.10 lit. 1 lit. 1/2 lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator lith savanyú-
viznek, Mohai Ágnes,
Giesshübl, Csizi, Pe-
tánci, Calsbadi, Ma-
rienbadi, Preblau,
Bikszádi, Borszéki,
Guber, Parádi, Halli**
stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás ön-
költségen lesz felszámitva. Nagyobb vételnél
engedmény, ismételt adóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-, ásvány-
víz- és háztartási cikkekről a nagy
árjegyzék barkinek megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

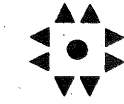
kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerházakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivízet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és
egyedül valódi, de sokszor utánozt **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber
dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozt **kölni-
vizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti
készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég
magyarországi képviselete:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Egy-két középiskolai osztályt vég-
zett, jó családból való fiú az
Egyházmegyei
Könyvnyomdába **tanulónak**
megfelelő fizetéssel felvétetik

ROLAND FERENC

orgóna- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépeső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalkítását és hangolását
jutányos árban számitom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és hang-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközök.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt
a leggyorsabb kivitelig minden néven
nevezendő könyvnyomdai munkákat,
úgy mint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, kör-
levelek, hirdetésmények, falragaszok,
évi jelentések, mérlegek, kimutatá-
sok, gyászlapok, rovatolt táblázatok,
névjegyek, meghívók, eljegyzési és
esketési tudósítások, számlák, cím-
kék, plébániák és iskolák részére
szükséges mindennemű nyomtatvá-
nyokat jutányos árakon számitva

Raktáron tartja plébánia-
hivatalok és is-
kolák részére szükséges mindenféle
hivatalos nyomtatványokat, melyek
tetszés szerint füzve vagy bekötve
szállítatnak. Hivatalos levélpapírok
és borítékok, okmányborítékok min-
denféle alakban és színben. Egy- és
négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék
a Tanítók Háza javára. Fizetésmeg-
hagyás iránt járásbíróshoz inté-
zendő kérvény: a) Körtagsági díjjal
tartozó hátrálékosok, b) a Gondvise-
lés hátrálékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61